

ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ

СТАН ДОВКІЛЛЯ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Березень
2026

ВСТУП	3
1. СТАН АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ	3
2. РАДІАЦІЙНИЙ СТАН	9
3. СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД	10

ВСТУП

У даному інформаційно-аналітичному огляді наводиться узагальнена інформація стосовно забруднення атмосферного повітря Запорізької області, стану поверхневих вод суші та радіаційного стану за березень 2026 року.

Аналіз стану атмосферного повітря здійснено на основі даних спостережень за вмістом забруднюючих речовин у м. Запоріжжя на 5 постах спостереження Запорізького обласного центру з гідрометеорології та даних, отриманих від Державної установи «Запорізький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» (далі – ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ»).

Аналіз радіаційного забруднення повітря здійснено Запорізьким обласним центром з гідрометеорології та ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ України».

Аналіз стану поверхневих вод виконано на основі даних спостережень за вмістом гідрохімічних показників, наданих Басейновим управлінням водних ресурсів річок Приазов'я Державного агентства водних ресурсів України, Запорізьким обласним центром з гідрометеорології та Державною екологічною інспекцією Південного округу (Запорізька та Херсонська області).

1. СТАН АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Запорізька область є однією з навантажених областей за промисловим потенціалом, який обумовлений наявністю і концентрацією підприємств чорної і кольорової металургії, теплоенергетики, атомної енергетики, хімії, машинобудування. Регіон є провідним центром вітчизняного авіадвигунобудування, виробництва трансформаторів та іншої високотехнологічної продукції, яка є фірмовим запорізьким знаком, маркою світового класу якості та надійності.

Значна частина промислових підприємств розташована в центрі житлових забудов, що формує основне техногенне навантаження на навколишнє середовище населених пунктів.

Ситуацію загострює розташування основного промвузла з навітряної сторони відносно житлових районів міста, що впливає на їх загазованість.

Незважаючи на те, що більше 70% території області знаходяться під тимчасовою окупацією російської федерації, а частина віднесена до зони ведення бойових дій, основними забруднювачами атмосферного повітря в регіоні залишаються підприємства чорної та кольорової металургії, теплоенергетики, хімії, машинобудування, на які припадає основна частина викидів від загальної кількості забруднюючих речовин по області.

Як свідчить динаміка викидів забруднюючих речовин по м. Запоріжжя та області, найбільший внесок в забруднення атмосферного повітря Запорізької області вносять викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел ПАТ «Запоріжсталь», ПрАТ «Запорізький абразивний комбінат», ПрАТ «Запоріжжкокс», ПрАТ «Український графіт», ПрАТ «Запоріжвогнетрив», АТ «Мотор Січ» та інші.

Систематичні спостереження за вмістом забруднюючих речовин в

атмосферному повітрі м. Запоріжжя проводяться Запорізьким обласним центром з гідрометеорології та ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ України».

Оцінка стану атмосферного повітря за березень 2026 року у м. Запоріжжя здійснена за середньомісячними концентраціями у кратності перевищень середньодобових гранично-допустимих концентрацій (далі – ГДК) по пріоритетним забруднюючим речовинам.

Пріоритетними забруднюючими речовинами вважаються ті речовини, які вносять найбільший вклад в забруднення атмосферного повітря міста і контролюються на стаціонарних постах спостережень за забрудненням атмосферного повітря.

Перелік пріоритетних забруднюючих речовин наведено у таблиці 1, згідно з ГДК.

Таблиця 1. Значення ГДК забруднюючих речовин атмосферного повітря *

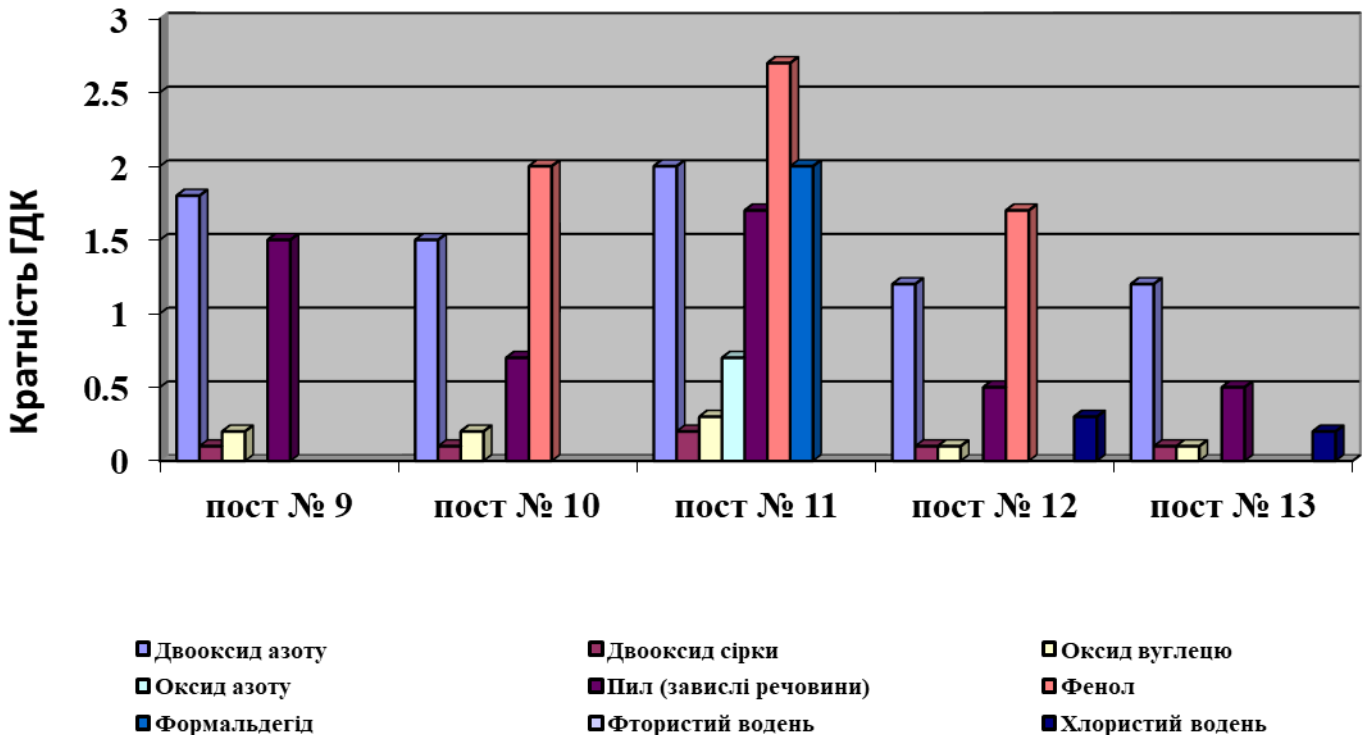
Забруднююча речовина	Середньодобові ГДК, (мг/м ³)	Максимально разові ГДК, (мг/м ³)	Середньомісячні концентрації у березні 2026 року, у кратності ГДКс.д.	Максимальні концентрації, перевищення максимально разових ГДК (% випадків)
Пил (завислі речовини)	0,15	0,50	1,0	1,2
Двооксид сірки	0,05	0,50	0,1	-
Оксид вуглецю	3,0	5,0	0,2	-
Двооксид азоту	0,04	0,2	1,5	-
Оксид азоту	0,06	0,40	0,7	-
Формальдегід	0,003	0,035	2,0	-
Фенол	0,003	0,01	2,1	6,1
Хлористий водень	0,20	0,20	0,2	-
Фтористий водень	0,005	0,02	0,0	-

*«Гранично допустимі концентрації (ГДК) та орієнтовно безпечні рівні впливу (ОБРВ) хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених міст», затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 10.05.2024 № 813 (із змінами).

Середньомісячні концентрації шкідливих речовин у березні 2026 року в цілому по місту перевищували ГДК по двооксиду азоту у 1,5 рази, по фенолу у - 2,1 рази, по формальдегіду - у 2,0 рази.

Максимальні концентрації перевищували максимально-разові ГДК по фенолу у 6,1 % випадків та пилу у 1,2 % випадків від загальної кількості спостережень по цим речовинам.

Рис. 1 Середньомісячна концентрація забруднюючих речовин по постах спостереження

Спостереження за вмістом пилу (завислих речовин) проводились на 5 постах. Середньомісячні концентрації перевищували ГДК у 1,5 рази на ПСЗ №9 (ринок соцміста, Дніпровський р-н), у 1,7 рази - на ПСЗ №11 (вул. Миру, Вознесенівський р-н), на інших постах перевищень ГДК не відмічалось.

Вміст двооксиду сірки визначався на 5 постах і не перевищував ГДК.

Спостереження за вмістом двооксиду азоту проводилось на 5 постах. Середньомісячні концентрації перевищували ГДК у 1,8 рази на ПСЗ №9 (ринок соцміста, Дніпровський р-н), у 1,5 рази - на ПСЗ №10 (міськклікарня №10, Вознесенівський р-н), у 2,0 рази - на ПСЗ №11 (вул. Миру, Вознесенівський р-н), у 1,2 рази - на ПСЗ №12 (вул. Шкільна, Олександрівський р-н) та у 1,2 рази - на ПСЗ №13 (провулок Черкаський, Дніпровський р-н).

Спостереження за вмістом оксиду вуглецю проводилось на 5 постах. Середньомісячні концентрації не перевищували ГДК.

Спостереження за вмістом оксиду азоту проводилось на ПСЗ №11 (вул. Миру, Вознесенівський район). Вміст його не перевищував ГДК.

Спостереження за вмістом у повітрі фенолу проводились на 3 постах. Середньомісячні концентрації перевищували ГДК у 2,0 рази на ПСЗ №10 (міськклікарня №10, Вознесенівський р-н), у 2,7 рази - на ПСЗ №11 (вул. Миру, Вознесенівський р-н), у 1,7 рази - на ПСЗ №12 (вул. Шкільна, Олександрівський р-н).

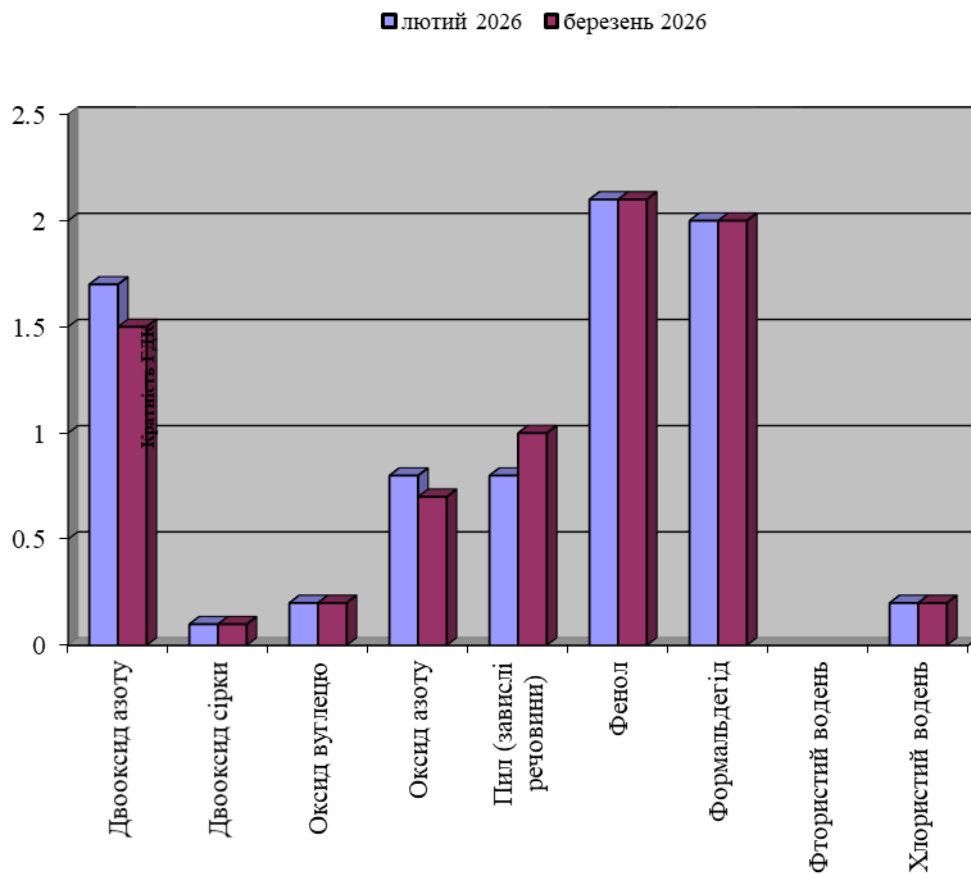
Спостереження за вмістом хлористого водню проводились на 2 постах. Перевищення ГДК не відмічалось.

Вміст фтористого водню визначався на ПСЗ № 9 (ринок соцміста, Дніпровський р-н). Середньомісячні концентрації не перевищували ГДК.

Спостереження за забрудненням повітря формальдегідом проводились на ПСЗ № 11 (вул. Миру, Вознесенівський район). Вміст його перевищував ГДК у 2,0 рази.

Порівняно із лютим 2026 року рівень забруднення повітря збільшився по пилу, а зменшився по двооксиду азоту та оксиду азоту. По іншим інгредієнтам суттєвих змін не відмічалось.

Рис. 2 Динаміка середньомісячних концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі м. Запоріжжя, за якими здійснюється спостереження

ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ України» надано дані моніторингу якості атмосферного повітря з 01.03.2026р. по 31.03.2026р. на території житлової забудови м. Запоріжжя по фактам перевищень гігієнічних нормативів вмісту забруднюючих речовин у атмосферному повітрі.

За вказаний період усього обстежено 33 точки (здійснено 342 дослідження). Протягом вищезазначеного часу зареєстровано 23 перевищення максимально-разових гранично-допустимих концентрацій, а саме:

Дата	Наявність повідомлення про високе забруднення повітря **	Перевищення ГДК забруднюючих речовин
01.03.2026	Попередження I ступеня з 20 години 01 березня до 20 години 02 березня по місту Запоріжжя очікується метеоумови високого забруднення повітря.	-
04.03.2026	-	<p>Олександрівський р-н, вул. Українська: - фенол – 0,012 мг/м³, в 1,2 рази вище ГДК; - пил недиференційований за складом - 0,6 мг/м³, в 1,2 рази вище ГДК.</p> <p>Шевченківський р-н, вул. Іванова – Моторобудівників: - пил недиференційований за складом – 0,61 мг/м³, в 1,22 рази вище ГДК; - формальдегід - 0,037 мг/м³, в 1,06 рази вище ГДК; - фенол – 0,014 мг/м³, в 1,4 рази вище ГДК.</p>
07.03.2026	Попередження I ступеня з 20 години 07 березня до 20 години 08 березня по місту Запоріжжя очікується метеоумови високого забруднення повітря.	-
08.03.2026	Попередження I ступеня з 20 години 08 березня до 20 години 09 березня по місту Запоріжжя очікується метеоумови високого забруднення повітря.	-
09.03.2026	Попередження I ступеня з 20 години 09 березня до 20 години 10 березня по місту Запоріжжя очікується метеоумови високого забруднення повітря.	<p>Вознесенівський р-н, вул. Яценка: - сірководень – 0,0127 мг/м³, в 1,59 рази вище ГДК; - пил недиференційований за складом – 0,71 мг/м³, в 1,42 рази вище ГДК.</p> <p>Олександрівський р-н, вул. Українська: - аміак – 0,28 мг/м³, в 1,4 рази вище ГДК;</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - сірководень – 0,0163 мг/м³, в 2,04 рази вище ГДК; - ангідрид сірчистий – 0,62 мг/м³, в 1,24 рази вище ГДК; - пил недиференційований за складом - 0,92 мг/м³, в 1,84 рази вище ГДК.
10.03.2026	-	Шевченківський р-н, вул. Миколи Корищенка: <ul style="list-style-type: none"> - формальдегід - 0,041 мг/м³, в 1,17 рази вище ГДК.
11.03.2026	-	Заводський р-н, вул. Північне шосе: <ul style="list-style-type: none"> - формальдегід – 0,049 мг/м³, в 1,4 рази вище ГДК; - ангідрид сірчистий – 0,61 мг/м³, в 1,22 рази вище ГДК; - пил недиференційований за складом - 0,82 мг/м³, в 1,64 рази вище ГДК.
13.03.2026	Попередження I ступеня з 20 години 13 березня до 20 години 14 березня по місту Запоріжжя очікується забруднення повітря пиллом .	Дніпровський р-н, вул. Портова: <ul style="list-style-type: none"> - формальдегід – 0,036 мг/м³, в 1,03 рази вище ГДК; - сірководень – 0,014 мг/м³, в 1,75 рази вище ГДК; - фенол – 0,014 мг/м³, в 1,4 рази вище ГДК; - пил недиференційований за складом – 1,03 мг/м³, в 2,06 рази вище ГДК.
16.03.2026	Попередження I ступеня з 20 години 16 березня до 20 години 17 березня по місту Запоріжжя очікується метеоумови високого забруднення повітря .	-
18.03.2026	-	Космічний р-н, вул. Дослідна станція: <ul style="list-style-type: none"> - аміак – 0,25 мг/м³, в 1,25 рази вище ГДК; - сірководень – 0,011 мг/м³, в 1,38 рази вище ГДК.
24.03.2026	Попередження I ступеня з 08 години до 20 години 24 березня по місту Запоріжжя очікується метеоумови високого забруднення повітря .	-

30.03.2026	-	Дніпровський р-н, вул. Богдана Хмельницького: - сірководень – 0,01 мг/м ³ , в 1,25 рази вище ГДК.
31.03.2026	Попередження I ступеня з 09 години до 21 години 31 березня по місту Запоріжжя очікується метеоумови високого забруднення повітря.	Заводський р-н, вул. Оптимістична: - сірководень – 0,013 мг/м ³ , в 1,63 рази вище ГДК.

** повідомлення про несприятливі метеорологічні умови (НМУ) / метеорологічні умови високого рівня забруднення (МУВЗ).

Матеріали про факти відхилень від гігієнічних нормативів з пропозицією вжити відповідні заходи, які б забезпечили їх дотримання в зоні житлової забудови, направляються до Державної екологічної інспекції Південного округу (Запорізька та Херсонська області) та Головного управління Держпродспоживслужби у Запорізькій області. Про стан довкілля інформується керівництво облдержадміністрації та міста Запоріжжя.

Протягом звітного місяця було **8** попереджень про високе забруднення повітря.

2. РАДІАЦІЙНИЙ СТАН

До початку повномасштабного вторгнення, Запорізьким обласним центром з гідрометеорології проводилися вимірювання потужності експозиційної дози гамма-випромінювання на 7 постах спостереження, які розташовані: в м. Запоріжжя, м. Гуляйполе, смт Кирилівка, смт Пришиб, м. Мелітополь, м. Бердянськ та с. Ботієве.

Внаслідок збройної агресії російської федерації проти України більше 70% Запорізької області опинилася під тимчасово окупацією. В зв'язку з цим, вимірювання потужності експозиційної дози гамма-випромінювання проводиться тільки на підконтрольній території області, а саме в м. Запоріжжя.

Згідно наданої ДУ «Запорізький ОЦКПХ МОЗ України» інформації, з 01.03.2026р. по 31.03.2026р. проведено 750 вимірювань гамма – фону. Перевищень рівнів природного фону не зафіксовано.

За даними Запорізького обласного центру з гідрометеорології середньомісячна потужність експозиційної дози гамма-випромінювання у березні 2026 року по м. Запоріжжя становила 13 мкР/год. Максимальний разовий рівень гама-фону у березні 2026 року по м. Запоріжжя становив 16 мкР/год.

3. СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД

Загальна довжина р. Дніпро в межах м. Запоріжжя складає 24,2 км, середній багаторічний об'єм стоку (у створі м. Запоріжжя) складає 53 км³, у маловодний рік він знижується до 32,7 км³. На формування гідрологічного і гідрохімічного режимів Дніпровського водосховища та нижнього б'єфу річки Дніпро, у районі

міста, впливає режим стоку р. Дніпро, зарегульований каскадом дніпровських водосховищ, розташованих вище за течією, а також погодні умови та пори роки.

На території Запорізької області державний моніторинг вод здійснюється суб'єктами державного моніторингу: Басейновим управлінням водних ресурсів річок Приазов'я та Запорізьким обласним центром з гідрометеорології.

Оцінку якості поверхневих вод області здійснено на основі аналізу інформації стосовно величин гідрохімічних показників у порівнянні з відповідними значеннями їх гранично-допустимих концентрацій (ГДК).

Гідрохімічні показники поділені на наступні групи у відповідності до їх типу та/або кількісних характеристик:

компоненти сольового складу: (сума іонів (мінералізація), гідрокарбонати, хлориди, сульфати, іони магнію, кальцію, натрію);

показники трофо – сапробіологічного стану (санітарно – екологічного стану): завислі речовини, розчинений кисень, розчинені органічні речовини (за показниками біологічне споживання кисню за 5 діб (БСК₅) та хімічне споживання кисню (ХСК)), водневий показник (рН), сполуки головних біогенних елементів (азот амонійний, азот нітратний, азот нітритний, фосфати);

специфічні речовини: нафтопродукти, СПАР, важкі метали (залізо загальне, мідь, цинк, хром загальний, свинець, нікель, кадмій, марганець), феноли.

У таблиці 2 наведено нормативи (ГДК) гідрохімічних показників, за якими здійснюється оцінка.

Таблиця 2. Гранично допустимі величини (ГДК) гідрохімічних показників

№	Гідрохімічний показник	Для водних об'єктів рибогосподарського призначення ¹	Для водних об'єктів господарсько- побутового використання ²	У внутрішніх морських водах та територіальному морі України ³
1	Завислі речовини, мг/дм ³	25	+0,75 до фону	
2	Розчинений кисень, мг/дм ³	>4,0	>4,0	>4,0
3	Водневий показник, од.рН	6,5-8,5	6,5-8,5	6,5-8,5
	БСК ₅ , мгО ₂ /дм ³	3,0	3,0	3,0
4	ХСК, мг/дм ³	50,0	30,0	
5	Сума іонів (мінералізація), мг/дм ³	1000,0	1000,0	
6	Хлориди, мг/дм ³	300,0	350,0	11900
7	Сульфати, мг/дм ³	100,0	500,0	3500
8	Іони магнію, мг/дм ³	40,0	50,0	
9	Іони кальцію, мг/дм ³	180,0	200,0	
10	Іони натрію, мг/дм ³	120,0	200,0	
11	Азот амонійний, мг/дм ³	0,5 (по азоту 0,39)	2,0	0,5
12	Азот нітратний, мгN/дм ³	9,1	10,0	
13	Азот нітритний, мгN/дм ³	0,02	1,0	
14	Фосфати, мг/дм ³	2,14	3,5	2,14
15	Мідь ²⁺ , мг/дм ³	+0,001 до фону, але не >0,01	1,0	
16	Цинк ²⁺ , мг/дм ³	0,01	1,0	

17	Марганець, мг/дм ³	0,01	0,1	
18	Хром ⁶⁺ , мг/дм ³	0,001	0,05	
19	Свинець, мг/дм ³	0,1	0,03	
20	Нікель ²⁺ , мг/дм ³	0,01	0,1	
21	Кадмій ²⁺ , мг/дм ³	0,005	0,001	
22	Залізо загальне, мг/дм ³	0,1	0,3	0,05
23	Нафтопродукти, мг/дм ³	0,05	0,3	0,05
24	СПАР, мг/дм ³	0,1	0,5	
25	Феноли, мг/дм ³	0,001	0,001	
26	Нітрати, мг/дм ³	40,0	45,0	40,0
27	Нітриди, мг/дм ³	0,08	3,3	0,08

¹Узагальнений перелік гранично допустимих концентрацій (ГДК) та орієнтовно безпечних рівнів (ОБРВ) шкідливих речовин для води рибогосподарських водойм.

²Гігієнічні нормативи якості води водних об'єктів для задоволення питних, господарсько – побутових та інших потреб населення, затверджені Наказом Міністерства охорони здоров'я від 02.05.2022 № 721, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 травня 2022 р. № 524/37860, із змінами.

³Правила охорони внутрішніх морських вод і територіального моря України від забруднення та засмічення, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 29 лютого 1996 р. № 269, із змінами.

Нормативи екологічної безпеки водних об'єктів, що використовуються для потреб рибного господарства, щодо гранично – допустимих концентрацій органічних та мінеральних речовин у морських та прісних водах (біохімічного споживання кисню (БСК-5), хімічного поживання кисню (ХСК), завислих речовин та амонійного азоту), затверджені Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 30.07.2012 № 471; зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14.08.2012 за № 1369/21681.

Методичні рекомендації з розроблення нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти, затверджені Наказом Міндовкілля від 05.03.2021 № 173.

З січня 2024 року Басейновим управлінням водних ресурсів річок Приазов'я розпочато ведення моніторингу у районі питного водозабору КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району (Каховське водосховище).

За березень 2026 року Департаментом захисту довкілля Запорізької облдержадміністрації отримано від Басейнового управління водних ресурсів річок Приазов'я Державного агентства водних ресурсів України результати гідрохімічних аналізів моніторингу поверхневих вод (р. Дніпро, 328 км, верхній б'єф Дніпровської ГЕС, питний водозабір м. Запоріжжя, а також р. Дніпро, питний водозабір КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району).

Водні об'єкти, що розташовані в межах населених пунктів, відносяться до категорії водних об'єктів господарсько-побутового призначення, за межами населених пунктів – до II категорії рибогосподарського призначення.

Таблиця 3. Гідрохімічний аналіз компонентів сольового складу у поверхневих водах (точка відбору - р. Дніпро 328 км, верхній б'єф Дніпровської ГЕС, питний водозабір м. Запоріжжя).

Дата	Результати гідрохімічного аналізу			
	Кальцій, мг/дм ³	Магній, мг/дм ³	Сульфати, мг/дм ³	Хлориди, мг/дм ³
03.03.2026	48,1	15,8	59,87	60,3

Таблиця 4. Гідрохімічний аналіз показників трофо – сапробіологічного стану у поверхневих водах (точка відбору - р. Дніпро 328 км, верхній б'єф Дніпровської ГЕС, питний водозабір м. Запоріжжя).

Дата	Результати гідрохімічного аналізу				
	рН, од. рН	Завислі речовини, мг/дм ³	Розчинений кисень, мгО ₂ /дм ³	Розчинені органічні речовини	
				ХСК, мгО ₂ /дм ³	БСК ₅ , мгО ₂ /дм ³
03.03.2026	8,18	16,5	8,9	21,0	2,7

Таблиця 5. Гідрохімічний аналіз показників трофо – сапробіологічного стану сполук головних біогенних елементів у поверхневих водах (точка відбору - р. Дніпро 328 км, верхній б'єф Дніпровської ГЕС, питний водозабір м. Запоріжжя).

Дата	Результати гідрохімічного аналізу						
	Азот амонійний, мг/дм ³	Азот нітритів, мг/дм ³	Азот нітратів, мг/дм ³	Фосфати мг/дм ³	Нітрити, мг/дм ³	Нітрати, мг/дм ³	Фосфор загальний, мг/дм ³
03.03.2026	0,584	0,010	0,437	0,434	0,042	1,9	0,685

Таблиця 6. Гідрохімічний аналіз показників специфічних речовин у поверхневих водах (точка відбору - р. Дніпро 328 км, верхній б'єф Дніпровської ГЕС, питний водозабір м. Запоріжжя).

Дата	Результати гідрохімічного аналізу			
	Залізо, мг/дм ³	Мідь, мг/дм ³	Нафтопродукти, мг/дм ³	Марганець, мг/дм ³
03.03.2026	0,102	<0,01	0,016	<0,05

Згідно з наданою Басейновим управлінням водних ресурсів річок Приазов'я інформацією, середні показники мінералізації в поверхневих водах р. Дніпро (328 км, верхній б'єф Дніпровської ГЕС, питний водозабір м. Запоріжжя) становлять 221,0 мг/дм³.

За даними Басейнового управлінням водних ресурсів річок Приазов'я у поверхневих водах (створ 328 км р. Дніпро) перевищень нормативів ГДК для господарсько-побутового водокористування не зареєстровано.

Таблиця 7. Гідрохімічний аналіз компонентів сольового складу у поверхневих водах (точка відбору – р. Дніпро, питний водозабір КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району).

Дата	Результати гідрохімічного аналізу			
	Кальцій, мг/дм ³	Магній, мг/дм ³	Сульфати, мг/дм ³	Хлориди, мг/дм ³
03.03.2026	46,1	13,4	66,05	56,7

Таблиця 8. Гідрохімічний аналіз показників трофо – сапробіологічного стану у поверхневих водах (точка відбору - р. Дніпро, питний водозабір КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району).

Дата	Результати гідрохімічного аналізу				
	рН, од. рН	Завислі речовини, мг/дм ³	Розчинений кисень, мгО ₂ /дм ³	Розчинені органічні речовини	
				ХСК, мгО ₂ /дм ³	БСК ₅ , мгО ₂ /дм ³
03.03.2026	8,24	14,5	8,6	19,0	2,5

Таблиця 9. Гідрохімічний аналіз показників трофо – сапробіологічного стану сполук головних біогенних елементів у поверхневих водах (точка відбору - р. Дніпро, питний водозабір КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району).

Дата	Результати гідрохімічного аналізу						
	Азот амонійний, мг/дм ³	Азот нітритів, мг/дм ³	Азот нітратів, мг/дм ³	Фосфати мг/дм ³	Нітриди, мг/дм ³	Нітрати, мг/дм ³	Фосфор загальний, мг/дм ³
03.03.2026	0,403	0,023	0,315	0,431	0,075	1,37	0,644

Таблиця 10. Гідрохімічний аналіз показників специфічних речовин у поверхневих водах (точка відбору - р. Дніпро, питний водозабір КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району).

Дата	Результати гідрохімічного аналізу			
	Залізо, мг/дм ³	Мідь, мг/дм ³	Нафтопродукти, мг/дм ³	Марганець, мг/дм ³
03.03.2026	0,124	0,013	0,019	<0,05

Згідно з наданою Басейновим управлінням водних ресурсів річок Приазов'я інформацією, середні показники мінералізації в поверхневих водах р. Дніпро (питний водозабір КП «Біленьке» Біленківської ТГ Запорізького району) становлять 253,0 мг/дм³.

За даними Басейнового управління водних ресурсів річок Приазов'я у поверхневих водах (р. Дніпро, питний водозабір КП «Біленьке» Біленківської ТГ

Запорізького району) перевищень нормативів ГДК для господарсько-побутового водокористування не зареєстровано.

Щомісячно Запорізьким обласним центром з гідрометеорології надається інформація щодо середньої концентрації забруднюючих речовин в поверхневих водах р. Мокра (створ залізничний міст м. Запоріжжя).

Таблиця 11. Середній вміст гідрохімічних показників трофо – сапробіологічного стану в поверхневих водах р. Мокра (створ залізничний міст м. Запоріжжя).

Дата	Результати гідрохімічного аналізу			
	рН, од. рН	Розчинений кисень, мгО ₂ /дм ³	Розчинені органічні речовини	
			ХСК, мгО ₂ /дм ³	БСК ₅ , мгО ₂ /дм ³
12.03.2026	8,7	13,1	30,0	5,5

Таблиця 12. Середній вміст гідрохімічних показників трофо – сапробіологічного стану сполук головних біогенних елементів в поверхневих водах р. Мокра (створ залізничний міст м. Запоріжжя).

Дата	Результати гідрохімічного аналізу				
	Нітроген амонійний мг/дм ³	Нітроген нітритний, мг/дм ³	Нітроген нітратний мг/дм ³	Фосфор ортофосфатів, мг/дм ³	Фосфор загальний, мг/дм ³
12.03.2026	0,32	0,012	0,27	0,024	0,051

Згідно з наданою Запорізьким обласним центром з гідрометеорології інформацією, середні показники мінералізації в поверхневих водах р. Мокра (створ залізничний міст м. Запоріжжя) становлять 2382,8 мг/дм³.

За результатами ведення моніторингу Запорізьким обласним центром з гідрометеорології відмічається перевищення нормативів ГДК для господарсько-побутового водокористування за показниками біологічного споживання кисню (БСК₅), водневого показника (рН) та мінералізації.

Крім суб'єктів державного моніторингу, контроль за якістю поверхневих вод р. Дніпро здійснюється Державною екологічною інспекцією Південного округу (Запорізька та Херсонська області) (далі - Інспекція).

Спостереження проводяться у 7 створах Дніпровського водосховища та у 7 створах нижнього б'єфа річки Дніпро. Створи розташовані таким чином, що верхній за течією характеризує ступінь забрудненості води Дніпровського водосховища вище за місця скидання зворотних вод підприємствами (вище міста, 1,0 км вище питних водозаборів і може вважатися фоновим («вхідним» створом), а нижній за течією в нижньому б'єфі річки Дніпро дозволяє оцінити ступінь

впливу всього промислового комплексу м. Запоріжжя (0,5 км нижче випуску ЦОС- 1) – «вихідний» створ.

У березні 2026 року спеціалістами Інспекції, у зв'язку з низьким рівнем води та топковим ґрунтом у створах: р. Дніпро, в межах міста, 0,5 км вище впадіння р. Мокра, а також р. Дніпро, в межах міста, 0,5 км нижче скиду о/с ЦОС-1, відбір проб вод там не проводився.

За результатами інструментально-лабораторних вимірювань проб поверхневих вод нижнього б'єфу річки Дніпро, відібраних спеціалістами Інспекції в березні 2026 року, спостерігалось перевищення гігієнічних нормативів якості води водних об'єктів для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення (ГДК) за показниками біологічного споживання кисню (БСК₅) та хімічного споживання кисню (ХСК), а саме:

- р. Дніпро, в межах міста, 0,5 км нижче концентрованого випуску б. Капустяної по БСК₅ в 1,09 рази та по ХСК в 1,07 рази;
- р. Дніпро, в межах міста, 0,5 км вище концентрованого випуску б. Капустяної по ХСК в 1,03 рази;
- р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км нижче концентрованого випуску б. Маркусової по ХСК в 1,02 рази;
- р. Дніпро, в межах міста, 3,0 км нижче впадіння р. Мокра (вул. Чубанова, Комунарський р-н) по БСК₅ в 1,06 рази та по ХСК в 1,03 рази;
- р. Дніпро, в межах міста, 0,5 км вище випуску ЦОС-1 по ХСК в 1,03 рази

Якість поверхневих вод р. Дніпро за іншими показниками залишається стабільною.

Контроль за водогосподарською ситуацією в басейні р. Дніпро (Запорізька область) за березень 2026 року

Дата відбору проб та вимірювання показників складу та властивостей поверхневих вод	Місце відбору	Т °С	Завислі речовини, мг/дм³	рН, один. рН	Розчинений кисень, мгО2/дм³	Залізо загальне мг/дм³	Сульфати, мг/дм³	Хлориди мг/дм³	Фосфати мг/дм³	Амоній (по азоту) мг/дм³	Нітрати, мг/дм³	Нітрити, мг/дм³	Сухий залишок мг/дм³	ХСК, мгО2/дм³	БСК, мгО2/дм³	Нафтопродукти мг/дм³
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	14	15	16	17	18
нормативи ГДК для водних об'єктів господарсько-побутового водокористування			до фону + 0,75	6,5-8,5	не <4	0.3	500	350	3.5	2	45	3.3	1000	30	3	0.3
1 р. Дніпро (Дніпровське водосховище), вище міста, 1 км вище питних водозаборів																
18.03-23.03.2026	у берега	3.000	5.000	8.360	10.980	< 0.1	24.900	35.010	0.400	0.830	0.810	< 0.03	322.000	28.500	2.670	0.036
2 р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км нижче питних водозаборів																
18.03-23.03.2026	у берега	2.900	4.000	8.120	10.850	< 0.1	24.500	33.680	0.410	0.910	0.980	< 0.03	330.000	29.500	2.760	0.034
3 р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км вище затоки Осокорової по тальвегу концентрованого випуску б. Панської																
18.03-23.03.2026	у берега	2.800	3.000	8.290	11.150	< 0.1	23.700	30.140	0.370	0.730	0.760	< 0.03	316.000	28.000	2.550	0.032
4 р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км нижче затоки Осокорової по тальвегу концентрованого випуску б. Панської																
18.03-23.03.2026	у берега	2.900	3.000	8.420	11.080	< 0.1	23.700	33.680	0.420	0.870	1.060	< 0.03	331.000	30.000	2.820	0.049
5 р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км вище концентрованого випуску б. Маркусової																
18.03-23.03.2026	у берега	2.700	4.000	8.340	10.970	< 0.1	24.500	31.910	0.420	0.830	0.940	< 0.03	324.000	29.000	2.770	0.038
6 р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км нижче концентрованого випуску б. Маркусової																
18.03-23.03.2026	у берега	2.500	3.000	8.190	10.490	< 0.1	24.400	33.240	0.440	0.900	1.000	< 0.03	334.000	30.500	2.940	0.012
7 р. Дніпро (Дніпровське водосховище), в межах міста, 0,5 км вище греблі Дніпровської ГЕС																
18.03-23.03.2026	у берега	2.600	4.000	8.030	10.960	< 0.1	25.700	34.570	0.440	0.820	0.860	< 0.03	358.000	30.000	2.880	0.046
8 р. Дніпро, в межах міста, 1,5 км нижче греблі Дніпровської ГЕС																
13.03-18.03.2026	у берега	3.600	3.000	8.280	10.640	< 0.1	31.500	35.900	0.420	0.510	1.670	< 0.03	345.000	30.000	2.820	0.047
9 р. Дніпро (нижній б'єф), в межах міста, 0,5 км вище концентрованого випуску б. Капустяної																
13.03-18.03.2026	у берега	3.100	3.00	8.350	10.620	< 0.1	28.300	35.010	0.430	0.510	1.520	< 0.03	328.000	31.000	2.910	0.024
10 р. Дніпро ((нижній б'єф), в межах міста, 0,5 км нижче концентрованого випуску б. Капустяної																
15.01-21.01.2026	у берега	2.800	6.000	7.960	10.160	< 0.1	31.700	32.350	0.240	0.450	1.880	0.080	340.000	32.000	3.290	0.030
11*. р. Дніпро (нижній б'єф), в межах міста, 0,5 км вище впадіння р. М. Московка																
12 р. Дніпро, в межах міста, 3 км нижче впадіння р. М. Московка (вул. Чубанова, Комунарський район)																
13.03-18.03.2026	у берега	3.000	5.000	8.110	10.720	< 0.1	29.600	34.120	0.410	0.480	1.640	0.050	332.000	31.000	3.180	0.028
13 р. Дніпро (нижній б'єф), в межах міста, 0,5 км вище випуску ЦОС-1																
13.03-18.03.2026	у берега	2.900	7.000	8.200	10.640	< 0.1	30.100	34.570	0.360	0.420	1.730	0.070	338.000	31.000	2.850	0.032
14 * р. Дніпро (нижній б'єф), в межах міста, 0,5 км нижче випуску ЦОС-1																

Примітка * відбір проб поверхневих вод для контролю якості води не здійснювався у зв'язку з низьким рівнем води та топким ґрунтом

Підготовлено

Відділ стратегічної екологічної оцінки та державного моніторингу
управління державного моніторингу довкілля та правового забезпечення
Департаменту захисту довкілля
Запорізької обласної державної адміністрації